

# DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54  
Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 72

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 7.00 Din, polletno 13 Din, celoletno 25 Din; za tujemstvo: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 45 Din. — Račun pošte hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

*Srečno novo leto 1929.!*

## Ob koncu starega leta

**Za novo leto se nam obetajo s padcem kleroradikalnega režima lepši časi**

Letošnje leto, ki se bo nehalo v nekaj dnevih, je bilo leto splošne nezadovoljnosti. Začeli smo ga sicer z najlepšimi nadami, da bo zavladovala v naši državi kmetijska demokracija, a žal so se vse te nade izjalovile, ker so Davidovičevi demokrati ostali v vladi z radikali, klerikalci in bosanskimi muslimani. Sedaj je zopet

**Davidovič začel borbo proti režimu.**

Upajmo, da bo v tej borbi vztrajal in končno vrgel to vlado, ki je poslednj podpiral s svojo stranko.

Na seji davičevskega poslanskega kluba, ki se je v zadnje dni, je Davidovič ostro

**obtoževal sedanji režim in napadal korupcijo.**

češ, da celo zločinci sede mirno v državnih službah. Ti odločni napadi na režim bodo morda le dovedli do zaključka, katerega si želi vsak pošten in dober državljani, ki hoče državi dobro, to je

**do razkola četverne koalicije in odstopa vlade.**

Davidovič zahteva poštenost in pravičnost v upravi. V državno službo je treba sprejeti najboljše ljudi. V državi mora vladati enakopravnost. Zanimivo je tudi, da

**Davidovič proglašuje dr. Korošca za radikala**

in odklanja vsako odgovornost za nesposobno in nepravilno politiko vlade. Upajmo, da se bo ta borba končala v prid vse naše

države, ki je nujno potrebna pametne, poštene in pravične vlade ter pametne gospodarske politike.

**Z najlepšimi upi zaključujemo staro in pričujemo novo leto,**

ki nam bo morda prineslo že nove volitve, pri katerih bo kmetijska demokracija gotovo dosegla veliko zmago. Začnimo se že pripravljati, da bo zmaga čim sijajnejša.

**Zlasti je treba pri tem delati tudi za naše časopise.**

«Domovina», ki v veliki nakladi pride vsak teden med Slovence ter poučuje, zabava in obvešča o raznih dogodkih svoje čitatelje in čitateljice, se mora še razširiti.

**«Domovina» mora priti v vsako zavestno kmetijsko hišo.**

To se bo doseglo, če bodo naši prijatelji in prijateljice delali neumorno za njeno izdajo. Rekli smo že, da

**vsaj enega novega naročnika na «Domovino» dobi lahko vsak naš sedanji naročnik.**

To si postavite za častno dolžnost in šlobo, saj je «Domovina» splošno znana kot najboljši slovenski tednik.

**Ne pozabite tudi na nagrade, ki smo jih v božični številki razpisali za najmarljivejše nabrajalce naročnikov!**

Mnogo sreče našim prijateljem in prijateljicam v novem letu in mnogo uspeha pri delu za našo in Vašo «Domovino»!

žetev drugo leto boljša. Zdaj je še država obljubila, da bo dala v vse Prekmurje dva milijona dinarjev za javna dela. Kaj je to drugo kakor kaplja v morje naše nesreče! Od teh dveh milijonov bo šlo mnogo za material, samo nekaj bodo zaslužili naši delavci. Njihov denar se bo pa zopet razdrobil in izgubil pri trgovcih. Kmet ne bo imel od tega ničesar. In prav kmet je bil s točo in sušo udarjen. To je zahvala za naše kroglice.

S prihodnjim letom stopijo v veljavo novi davki. Klerikalci se posebno bahajo, da so nam davke znižali s tem novim zakonom. Resnica pa je, da bo sedaj še huje. Zemljiški davek bo za kmete do devet plugov zemlje enak kakor do sedaj, od devet plugov naprej bo pa še večji. To pa zaradi tega, ker je naša zemlja ocenjena za davke tako kakor v Banatu in Bački ter znaša pri nas količnik 30, v ostali Sloveniji pa 22. Čeprav ima naša krajina dva klerikalna poslanca, katera sta celo že dolgo v vladi, so nam vendar odločili količnik na 30, s tem pa večje davke. In kaka je razlika med našo zemljo in med ono v Banatu? Pri nas moraš dvakrat toliko posejati kakor v Banatu, pa ti pri nas zraste komaj za polovico toliko kakor v Banatu.

Kaj pa hišni davek. To je novi davek od hiš. Do sedaj se je plačevalo na kmetih tako zvano razredarino. Ta je znašala največ od 5 do 12 Din za poslopje. Sedaj ne bo treba plačevati tega davka od onih hiš, v katerih stanujejo sami kmetje. Ako pa je kmet poleg tega še kak obrtnik, n. pr. čevljar, krojač, lončar, jajčar itd., bo moral plačevati okoli 30 % od vsote, kakor se mu bo vrednost stanovanja ocenila. Ta davek je za Prekmurce najbolj nesrečen. V Prekmurju imamo obrt silno razvit. Grunti so mali, pa naš človek poleg kmetijstva opravlja še kako malo obrt, da preživi svojo družino. Brez tega obrta ne bi mogel živeti. Vsi ti bodo sedaj plačevali nov hišni davek. Veliki kmetje in veleposestniki pa, ki lahko dobro živijo od same zemlje, ne bodo plačevali tega davka. To je blagoslov, ki ga je prinesla današnja vlada siromašnim kmetom.

Domovina odpade, namesto nje stopi pridobitina. Ta bo pa večja kakor je bila sedanja dohodnina. Vsi obrtniki bodo plačevali to novo pridobitino. Zaradi večjih davkov se bo njihovo blago podražilo. To pa bo zopet plačal naš kmet, ki mora svoje potrebščine kupovati.

K temu pridejo še veliki oblastni davki in videli boste, kako bo drugo leto manj davkov, kakor kriče naši klerikalci. Manj jih bo pri tistem, ki se mu ne more že nič več vzeti.

Ali se še najde človek, ki more verjeti, da bodo radikali in klerikalci napravili kdaj kaj koristnega za ljudstvo? Take reči naj verjame samo tisti, ki ima sam korist od teh dveh strank. Žal, se tudi še najdejo taki med našim ljudstvom, ali narod jih je spoznal v svoji nesreči in jih bo obsodil. Zastonj bodo pri volitvah, ki jih bomo imeli kmalu, mešali naše ljudstvo. Spoznali smo v tem letu, da mora prinesiti rešitev našemu ljudstvu le zmaga enakopravnosti in poštenosti, ki si jo je napisala za program Kmetijsko-demokratska koalicija. Z njeno zmago, ki mora priti, kakor je prišla v Rumuniji, bomo dihali svobodnejše in živeli srečnejše življenje. Leto 1929. bo leto naše zmage in veselja, zmage naše koalicije. Takrat bomo pa tudi obračunali z vsemi našimi škod-

## Slovenijo, zlasti njen prekmurski del, klerikalci zanemarjajo

Murska Sobota, 25. decembra.

Letošnje leto 1928., ki se je nagnilo h koncu, je bilo za naše Prekmurje leto nesreč in žalosti. Pri zadnjih volitvah je šlo naše ljudstvo v boj za radikale in klerikalce. Računalo je na zlate čase, ker so verovali obečanjem agitatorjev. Premalu smo spoznali, da smo bili v tem prevarani in udarjeni. Celo narava sama je šla v boj proti Prekmurju. Strahovita toča in velika suša sta nam uničili letino. Na 55 milijonov dinarjev je

cenjena škoda. Prosili smo pomoči pri tistih, ki smo jim dali lani svoje kroglice. Kaj smo dobili? Drago zrnje za sejatev in pa voščilo, naj bo

### la AMERIKA

je gosta in trpežna tkanina izdelana iz najboljšega ameriškega bombaža. Po trikratnem pranju postane mekno bela. V zalogi pri

A. E. SKABERNE, LJUBLJANA

ljivci. Srečno novo leto našemu ljudstvu v znamenju te naše bodoče zmagel!

## Politični pregled

Politične kroge zanima sedaj predvsem Davidovičeva borba proti Koroščevi vladi.

Začel je ta boj Davidovič na seji svojega poslanskega kluba, kjer je odločno kritiziral nesposobnost in nepravilnost sedanjega režima. Uspeh te borbe se bo moral pokazati v nekaj dnevih. Kakor se javlja, dr. Korošec odklanja ostre zahteve Davidoviča. Povsod vlada prepričanje,

da je skorajšnji odstop vlade nezbežen.

Drugi posebni politični dogodki v naši državi ni bilo. Prazniki so kolikor toliko zaustavili razplet vladne krize. Vladni krogi hočejo malo spletkariti proti Kmetko-demokratski koaliciji, kar pa je brezuspešno.

«Vsa KDK je složna!»

je izjavil dr. Maček napram novinarjem, «in ako polagajo beograjski oblastniki svoje nade na našo neslogo, so že vnaprej izgubljeni.»

Iz inozemstva ni vesti, ki bi nas v večji veri zanimala. V Južni Ameriki so se vojni duhovi pomirili in je brzkone resna vojna nevarnost med Bolivijo in Paragvajem odstranjena.

## Vera brez globljega čuvstva je mrtva

(Z dežele.)

Vera se glasi: «Vera brez dobrih del je mrtva.» Res je. Pa tudi vera brez globljega občutenja je mrtva. Te dni smo brali, da so v Celju obsodili na smrt neko žensko zaradi umora svojega zeta, njenega mladega sina in hčerko, ženo umorjenega, pa na večletno ječo. Čuteči ljudje pomilujemo nesrečno rodbino, a še bolj obsolamo to grozno dejanje.

Pa še nekaj je, nad čimer se glede na ta strašni zločin spotikamo. Nam nasprotno klerikalno časopisje nikdar ne more dosti poudarjati, da je najizdatnejše sredstvo proti takim zločinom pobožnost. Vse take zločine pripisuje to časopisje nekemu brezverstvu. Kakor se vidi iz opisa omenjenega groznega dogodka, so bili morilci vseskozi verni ljudje. Rožni venec so molili na večer pred zločinom. Najbrž so opravljali to molitev vsak večer. Gotovo so izpolnjevali tudi vse druge verske dolžnosti. Gospodar, ki je prišel med molitvijo domov, se je svojcem pridružil in z njimi dalje molil; gotovo ni najmanj slutil, kakšni naklepi so rojili domačim med molitvijo po glavi.

«Domoljub», ki je sicer tako glasen, prinaša kratko suho obsodbo, a o kaki večerni molitvi ne piše ničesar. Če pišemo tu o molitvi, ne delamo tega zato, da bi ljudi odvrčali od molitve. Poudarjamo pa, da molitev bodi nekaj res notranjega. Pobožnost bodi daleč, daleč od vsakega

gneva, sovraštva in škodoželjnosti tudi napram sovražniku.

Prav na to pa klerikalci ne gledajo. Klerikalci, ki imajo vso pobožnost v zakupu, gledajo pač le na zunanost. Po zunanosti ocenjujejo pobožnost. Kako se izvršuje, jim je zelo rado postranskega pomena. Zunanost in strankarska pripadnost sta jim glavno. Koliko se v tem oziru greši!

Kot zgled pobožnosti naj služijo razne klerikalne družbe. Če opazuješ člane teh družb pri verskih vajah, boš hitro spoznal, koliko je tu licemerstva brez vsakega globljega verskega čuta. Kdor je resnično veren, ne išče napak pri svojem bližnjemu, ampak le na sebi. Prav narobe se godi pri teh ljudeh: Vse napake iščejo le pri političnih nasprotnikih, če so tudi ti še tako verni.

Zelo žalostno je, da ljudje tako malo občutijo pomen molitve, da po dovršeni molitvi izvrše tak zločin. Kdo je kriv? Ta, ki uči, a gleda le na zunanost. Pa to ni samo ta primer, brez števila jih je.

Versko prepričanje bodi odmev plemenitega notranjega prepričanja. Molitev brez notranjega čuta je mrtva. Vera brez globljega občutenja uči danes klerikalna politika, ki počasi, a gotovo zastruplja naš narod.

A. S. Puškin — G. Strniša:

## Razbojnik Dubrovski

(Konec.)

Policijski nadzornik, ki je pričakoval grozovitega razbojnika, se je začudil, ko je zagledal trinajstletnega, dokaj šibkega malčka. Vprašanje se je obrnilo na Kirilo Petroviča, pričakujoč pojasnila. Kirila Petrovič je jel takoj pripovedovati, a Marije Kirilovne ni niti omenil v svojem pripovedovanju. Nadzornik ga je z zanimanjem poslušal in pogledal od trenutka do trenutka na malega negodnika, ki ni v svoji vlogi tepca pokazal najmanjšega zanimanja za vse, kar se godi okoli njega.

«Dovolite, Vaše velerodje, rad bi govoril z vami med štirimi očmi», je dejal naposled nadzornik.

Kirila Petrovič ga je odvedel v drugo sobo in zapri za seboj vrata.

Čez pol ure sta se vrnila v sobo, kjer je čakal nepridiprav svoje usode.

«Gospod te je hotel», je dejal policijski nadzornik. «poslati v mestno ječo, tam te pretepsti z biči in te izgnati, toda potegnili sem se zate in ti izprosil odpuščanje. Razvežite ga!»

Fantiča so razvezali.

«Zahvali zdaj gospoda!» je dejal nadzornik. Fant je pristopil k Kirilu Petroviču in mu poljubil roko.

«Pojdi domov», je dejal Kirila Petrovič «toda odslej ne kradi malin po hrastih.»

Fant je odšel, skočil veselo čez krilo ter se spustil v beg proti Kistenevki. Ko je pri-

bežal do vasi, se je ustavil pred prvo polrazpadlo kočjo in potrkal na okno. Okno se je odprlo in prikazala se je glava starke. «Babica, kruha», je rekel fant. «že od jutraj nisem jedel ničesar. Od gladu umiram.»

«O, ti si, Mitja? Odkod si padel, vragec?» je odgovorila starka.

«Potem hom povedal, babica. Za božjo voljo, kruha!»

«Da, poidi v izbo!»

«Ne, babica, moram še nekam hiteti. Kruha, kruha!»

«Kakšen srboritež je», je godrnjala starka. «Na, kos», in pomolila mu je skozi okno kos črnega kruha.

Fant se je nohlepno zagrizel v kruh in hitel korakoma dalje.

Jelo se je mračiti. Mitja je hitel čez dvorišča, skakal čez plote in hitel v kistenevski gozd. Pri dveh smrekah, ki sta stali kot gozdna straža, je obstal, se ogledal na vse strani, kratko zažvižgal in pazljivo poslušnil: odgovoril je počasnejši zategli žvižg. Nekdo je stopil iz gozda in se mu približal.

### 18. poglavje.

Kirila Petrovič je hodil po sobi in žvižgal glasneje kakor običajno svojo ljublieno popevko. Vsa hiša je bila na nogah, sluge so begali sem in tja, vsa dekleta so bila zaposlena. Na dvoru se je trlo polno ljudi. Marija Kirilovna je napravljala v njeni sobi dama obkrožena od služabnic, glava gospodične je trudno klonila pod težo briljantov in je vselej, kadar je čutila dotik kake roke, vzdrhtela,

# DOPISI

**BOŠTANJ OB SAVI.** Občni zbor podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva se je ob lepi udeležbi članov vršil v nedeljo 23. t. m. Med važnejše sklepe je šteti krajevni sadni izbor, ki je sestavljen iz naslednjih sort: kanadka, mašancelj, bobovec (domače ime «mokronovšca») in boskopski kosmač kot glavne ter dolenska voščenska, Baumanova reneta in carjevič kot postranske sorte. Tega naj se v lastno korist držijo tudi sadjarji nečlani, ker zahteva sadnih odjemalcev je le po veliki množini enosortnega sadja.

**METLIKA.** V mesecu januarju se bo pod okriljem Vinarskega društva za Belo Krajino zopet vršil vinski sejem. Letošnja vina so kljub slabemu vremenu v pretečenem letu prav dobra in bodo gotovo našla dosti odjemalcev. Kraj in čas objavimo naknadno.

**MARIJA GRADEC PRI LAŠKEM.** Novo leto bom načeli in miraz vlada ne samo v naravi, temveč tudi v naših srcih, ki so bila prej tako vroča od same ljubezni do klerikalne stranke. Koliko hvale smo morali preslišati o tej stranki. Naš občinski tajnik je hodil od hiše do hiše proslavljat dr. Koroščevo stranko; ni odprl Hrastnik ust, da ne bi znal hvale klerikalcem, in ni je bilo skoro nedelje, da bi dr. Godnič, dr. Gosar, Deželak in drugi tak veljaki na trgu, pred cerkvijo in po gostilnah ne hvalili svoje malhe in ne rohneli proti demokratom in proti dr. Rošu. Izmed tolikih obliub, ki smo jih od njih dobivali posebno pri volitvah, so nam najbolj ugajale one o davkih. Če bomo volili nje, so pravili, bodo nastopili za kmeta zlati časi, Srbi ne bodo več gospodarili z našim denarjem in naši fantje bodo služili vojake v Celju namesto v Macedoniji. In res! Naše volilne kroglice so romale v klerikalne skrinje in klerikalci s Korošcem na čelu so prišli do moči, kakor je nima nihče drug v državi. Od dneva do dneva čaka slovenski kmet, kdaj se bodo razmere zboljšale, davki zmanjšali, življenje pocenilo, pa prav nasprotno doživlja. Kolikor nam Beograd ne naloži davkov, nam jih pa ljubljanski oblastni odbor z dr. Natlačanom na čelu, ni je skoro reči, od katere ne bi plačevali taks, davkov ali pristojbin. Pač, sekira je še prosta in brez štemplja, ona sekira, ki nam reže

toda molčala je in strme!a brezmiselno v zrcalo.

«Ali bo kmalu?» se je začul med vrati glas Kirile Petroviča.

«Tako», je odvrnila dama. «Marija Kirilovna, vstanite in pogledjte, če je vse v redu!»

Marija Kirilovna se je dvignila, ne da bi kaj odgovorila. Vrata so se odprla.

«Nevesta je pripravljena», je rekla dama. «Kirila Petrovič, ukažite pripeljati voz!»

«Zbogom», je dejal Kirila Petrovič in vzela iz mize sveto podobo. «Pridi k meni, Maša,» ji je dejal z ginjenim glasom, «pridi, da te blagoslovim.»

Bedno dekle mu je padlo k nogam in zaplakalo: «Papa, papa!» Govorila je v solzah in glas ji je zamiral. Kirila Petrovič jo je hitro blagoslovil, dvignil so jo in jo skoro nesli v voz. Z njo sta sedli začasna mati neveste in služkinja. Odpeljali so se v cerkev. Tam jih je že pričakoval ženin. Šel je nevesti nasproti in se prestrašil, ko je videl, kako je blede. Šla sta skupaj v hladno, prazno cerkev, za njima so se zaprla vrata. Izta oltarja je pristopil svečenik in pričel takoj z obredom.

Marija Kirilovna ni ničesar videla ne slišala. Od zadnjega jutra je mislila samo eno: Čakala je Dubrovskega. Niti hip je ni zapustilo upanje. Toda ko se je svečenik obrnil k nji z običajnim vprašanjem, se je stresla in se skoro onesvestila, toda še je trenetala in čakala. Svečenik pa ni čakal njenega odgovora in je govoril dalje besede, ki se v tem življenju ne morejo preklicati nikdar več. Obred je bil končan. Čutila je hladni poljub

žulje v roko in trebi naše gozdove, edino, s čimer še mašimo svoje dolgove in plačujemo davke. Zato pa danes ni več v nevarnosti vera, ko sedi v Beogradu na glavnem vladnem stolu dr. Korošec, na njegovi desni pravoslavni radikal in na levi bosanski musliman. Ko pa pridejo volitve, bo naš kmet zopet verjel duhovnikom, da je vera v nevarnosti, in zopet bo volil klerikalce in zopet bo plačeval za svojo lahkovernost. No, hvala Bogu, tudi v naši tako črni občini se je začelo dani. Ljudje izpregledujejo, vidijo n. pr. da plačujejo Laščani, kjer so na krmilu demokrati le 120odstotne občinske doklade, pri nas pa 500odstotne, torej tri- do štirikrat večje. Ljudje godrnjajo, da sme okrajnemu zastopu dobavljati rante, kobile, gramoz edinole Hrastnik, sedaj premožen lesni trgovec. Vidijo, da je na čelu okrajnega zastopa še vedno dr. Godnič, ki je dobro plačan za to. Vidijo, da se občinske volitve pri Sv. Krištofu ne razpišejo samo zato ne, da ima njih pristaš kot gerent občine lepš plačo. In tako začujemo misliti: naše zaupanje moramo dati drugim, ki nas ne bodo prevarali, to je onim, ki bodo s pametnim gospodarstvom spravili našo Slovenijo zopet v boljše razmere. Združiti se moramo vsi pametno misleči ter vreči v naši občini Hrastnikovo, v Ljubljani Natlačeno in v Beogradu Koroščevo komando. Verni hočemo ostati, zaupati v Boga, v tistega, ki ga klerikalci vlačijo v politiko in stranko!

**ČADRAM.** Podružnica Čebelarskega društva za konjiški okraj ima svoj redni občni zbor z običajnim vzporedom v nedeljo 30. t. m. ob 2. uri popoldne v tukajšnji šoli. Istotam bo eno uro pozneje tudi občni zbor podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva za konjiški okraj. Vabljeni vsi čebelarji in sadjarji.

**MALA NEDELJA.** Letošnji Silvestrov večer, združen s plesnim venčkom, bo v gostilni Senčar. Vabljeni so vsi. — Ljudska knjižnica Narodnega kulturnega društva v garderobi Društvenega doma bo dobila večje število novih knjig. Vabijo se vsi prijatelji lepih knjig k pristopu ter poravnju članarine 10 dinarjev za leto 1929. Vsem društvenim prijateljem in podpornikom srečno novo leto! Naprošajo se tudi v novem letu za blagohotno naklonjenost!

**ORMOŽ.** V soboto 15. t. m. je vladni svetnik dr. Vončina vpričo članov Učiteljskega društva ormoškega okraja pripel odlikovanje bivšemu

šolskemu upravitelju na Humu g. Antonu Pokarju. Čestitamo! — V Loperčicah je te dni dosegel 80. življensko leto Tomaž Plavec, nekoč znan kot dober konjerejec in dirkač. Telesno je sicer opešal, duševno je pa še zelo čil. — Na šoli v Humu se vrši gospodinjski tečaj za dekleta. Vodita ga gospod in gospa Vadnjal.

**MURSKA SOBOTA.** Kandidatske liste za volitve v okrajni cestni odbor so pri nas vložene tri. Prva je lista Kmetско-demokratske koalicije, ki ji je nosilec g. Cvetko iz Murske Sobote. Ostali dve listi so vložili klerikalci, in sicer eno s poslancem Jeričem kot nosilcem, drugo z nosilcem Čontalo, bivšim gerentom v Pertoči. Drugo listo so vložili klerikalci zato, ker sami ne dobe glasov v Šentjurski dolini, pa računajo, da bodo s to listo te glasove pobrali. Ali se motijo! Naši občinski možje vedo, kdo je g. Čontala in zakaj je napravil svojo listo, ki pa jo je na glavarstvu vložil klerikalni tajnik iz Murske Sobote. Šentjurska dolina bo volila kakor en mož našo listo Kmetско-demokratske koalicije, ki ima na svoji listi župane in občinske odbornike iz naše doline in za katere vemo, da se bodo brigali za naše ceste in pota. Vemo pa tudi, da se imamo za ves napredek v naši dolini (poštni avto, telefon, sodišče) zahvaliti demokratom, ki so se ves čas brigali in skrbeli za nas.

**GORNJI PETROVCI.** Dne 22. t. m. je umrl pri nas ugledni okrajni notar v p. g. Adam Sarkany. Prehladil se je, vnela so se mu pljuča in ni mu bilo pomoči.

**KOSTANJEVICA.** (Smrtna kosa.) V Kostanjevici je umrl g. Gregor Žindra, sodni nadoficijal v pokoju. Pokojnik, ki je služboval dolga leta v Kostanjevici in tam tudi preživel leta zasluženega pokoja, je bil zaradi svoje mirnosti in vzgledne poštenosti splošno priljubljen. Bil je mož kremenitega značaja in naprednega mišljenja ter je v istem duhu vzgojil svojih petero otrok. Pokojnik je oče tudi v Ljubljani znanega sodnega kapetana I. razreda g. Otokarja Žindre in tast «Jutrovega» urednika g. Boža Borštnika.

## SUKNO

iz največjih čeških in angleških tovarn, zanesljivo in trpečno blago v veliki izbiri in zmernih cenah pri  
**A. E. SKABERNE, LJUBLJANA**

nemilega soproga, čula priliznjene čestitke prisotnih in vendar še vedno ni mogla verjeti, da je na veke zavezana, da Dubrovski ni prihitel in jo osvobodil. Knez se je obrnil k nji z laskavimi besedami, ki jih ni razumela. Odšli so iz cerkve. Zunaj so stali kmetje iz Pokrovske. Hitro jih je preletel njen pogled in spet padel v prejšnjo brezbriznost. Poročenca sta sedla skupno v voz in se odpeljala, kamor se je Kirila Petrovič že poprej odpeljal, da ju sprejme.

Ko je bil knez s svojo mlado ženo sam, ni bil zaradi njenega hladnega obnašanja ni malo v zadregi. Ni je začel dolgočasiti z zopernim priznanjem in s smešnim občudovanjem. Njegove besede so bile preproste in niso potrebovale odgovora. Tako sta prevozila kakih deset vrst. Konji so ju nesli po poljski poti čez krtine in voz se je komaj vidno gugal na svojih nagleških peresih.

Naenkrat so se začuli kriki zasledovanja, voz se je ustavil, obkrožila ga je tolpa oboroženih ljudi. Na strani, kjer je sedela mlada kneginja, je odprl nekdo vrata s krinko do polovice obraza in rekel: «Svobodni ste, idite!»

«Kaj to pomeni, kdo je to?» je kriknil knez.

«To je Dubrovski», je odvrnila kneginja. Knez, ki ni izgubil prisotnosti duha, je potegnil iz stranskega žepa potno pištolo in ustrelil v maskiranega razbojnika. Kneginja je kriknila in prestrašena zakrila z rokama lice.

Dubrovski je bil ranjen v prsi, kri ga je polila. Knez ni izgubil niti trenutka, potegnil

je drugo pištolo. Toda ni imel časa, izstreliti jo. Vratca so se odprla, več krepkih rok ga je potegnili iz voza in mu izvilo pištolo. Nad njim so se zablistali noži.

«Ne ga raniti», je kriknil Dubrovski, obrnivši se k blede kneginji.

«Ne», je odvrnila ona. «Prepozno! Poročena sem, jaz sem žena kneza Verejskega!»

«Kaj pravite?» je zakričal obupno Dubrovski. «Vi niste njegova žena, bili ste prisiljeni, vi bi nikoli ne privolili!»

«Privolila sem, jaz sem prisegla», je trdo odgovorila. «Knez je moj mož. Ukažite, naj ga izpuste, in pustite me z njim. Nisem vas preslepila. Čakala sem vas do poslednjega hipa, toda zdaj, zdaj vam povem, da je prepozno. Pustite naju!»

Toda Dubrovski že ni več čul. Bolečina, ki sta mu jo prizadevala rana in njegovo duševno razburjenje, so ga oropala poslednje sile. Zrušil se je poleg voza in razbojniki so ga obkrožili. S težavo je izgovoril še par besed. Posadili so ga na konja. Dva izmed tovarišev sta ga podpirala, tretji je prijel konja za uzdo in vsi so odšli, pustivši voz sredi ceste, ljudi zvezane, konje izprežene, toda nikogar niso oropali. Niti kaplje krvi niso prelili za kri svojega atamana.

### 19. poglavje.

Sredi starega gozda se je na ozki jasi dvigala mala naravna trdnjava, obstoječa iz gričkov in jarkov, na drugi strani je stalo nekaj šotorov in koč. Na dvorišču je bila skupina ljudi, ki si jih po raznobarnosti

Bodi mu ohranjen blag spomin! Njegovi rodbini naše sožalje!

## Novoletna voščila

**Ljubljana.** Srečno in veselo novo leto želimo vsem našim rojakom, čitateljem in čitateljicam «Domovine» fantje, služeči pri dravski pekarski četi v Ljubljani: kaplarji: Franjo Višič (Zbelovo), Franjo Perkovič (Sv. Mohor), Alojz Roškar (Gorenjski vrh); redovi: Josip Polak (Veličane), Jakob Horvat (Placar), Martin Milošič (Gradišče), Simon Pregl (Pohorje), Anton Kregar (Sv. Katarina), Ludvik Černec (Stanovsko), Ivan Krejačič (Kapela), Josip Žučko (Buče), Henrik Zatler (Ponikva) in drugi.

**Split.** Srečno novo leto 1929. želijo s sinjega Jadrana brhkim Slovenkam in Slovencem slovenski fantje, podčastniki kraljevske mornarice: naredniki Slavo Koprivšek, Fran Kavalec, Ivan Ručigaj, podnaredniki Martin Pivk, Tone Kulišič in Ivan Pavlovič.

**Budva (Dalmacija).** Srečno novo leto želimo fantje Slovenci, služeči v 38. pešpolku v Budvi, vsem čitateljem in čitateljicam «Domovine»: kaplar Franc Planinc (Gornja Javoršica pri Moravčah), kaplar Ivan Mrtinšek (Vrhnik), Franc Vrtačnik (Srednja vas pri Kamniku), Ivan Košnik (Jesenice), Franc Malovašič, Andrej Belčič (Planina pri Rakeku), Leopold Šuštaršič (Novo mesto).

**Preševo (Južna Srbija).** Slovenski orožniki iz Južne Srbije, služeči na orožniški postaji Preševo, pošiljamo iskrene pozdrave in želimo vsem čitateljem, čitateljicam tega lista, znancem in prijateljem srečno novo leto: kaplarji Stefan Petrovič (Bukovec pri Ptuju), Milan Škof (Sv. Peter pri Mariboru), Matija Sitar (Sela pri Ptuju), Lovro Dolenc (Škofja Loka).

**Montmirail (Francija).** Prijazno Vas prosim, da tudi meni dovolite malo prostora v naši ljubi «Domovini». Te dni, ko je padal prvi sneg, smo se zbrali v topli sobi in brali časopise. Imamo jih več, namreč «Domovino», «Dom», «Novosti» in druge, celo klerikalne, ki se samo hvalijo, kaj delajo in kaj so naredili v Beogradu. Vidi se, kaj so napravili: prej smo šli v svet samo delavci, zdaj pa morajo tudi prej dobro stoječi gospodarji. Na vrnitev ne moremo misliti, dokler se ne iz-

obleke in splošnem obnašanju moral spoznati za razbojnika. Obedovali so gologlavi, sedeči okoli skupnega kotla. Na obzidju je sedel pri malem kanonu stražnik, klečeč na nogah. Šival je krpo v neki del svoje obleke; spretno vodeč iglo se je izdal za poklicnega krojača; vedno se je oziral na vse strani. Čeprav je že par vrčkov obkrožilo vrsto, je v tolpi razbojnikov caroval splošen molk; poobedovali so in drug za drugim se dvigali. Nekateri so se razšli po šotorih, drugi so se poizgubili v lesu ali legli počivati po ruskem običaju.

Stražnik je dokončal delo, raztegnil plašč in s svojo krpo zadovoljen pripel iglo v rokv; zajezdil je kanon in zapel na vse grlo staro, žalostno pesem:

«Oj, ne šumi mati, hrastova goščava...»

Ta hip so se odprla vrata neke koč. prikazala se je na pragu starka v beli čepici, snažno in lepo oblečena. «Nehaj vendar, Stepka,» je dejala srdito, «gospoda počiva, a ti razgrajaš. Brez vesti ste in brez čuvstva.»

«Odpusti, Petrovna,» je odvrnila Stepka, «žal mi je. Ne bom več, naj se batjuška le spočije, da ozdravi.»

Starka se je vrnila v koč, a Stepka je jel stopati po obzidju. V koči, iz katere je stopila starka, je ležal za pregrado na hladni postelji ranjeni Dubrovski. Koča je bila porgnjena in prevlečena z bogatimi preprogami. V kotu je stalo srebrno žensko zrcalo. Dubrovski je držal v roki odprto knjigo, a njegove veke so bile zaprte, da starka, ki je

boljša naš položaj, kajti tu si le malo prihranimo. Žal nam je, da nismo doma pri svojih milih, zlasti ob božičnih praznikih. Srečno novo leto želimo, vam g. urednik, vsem bralcem in bralkam «Domovine» ter zlasti našim dragim v Prezidu: Jakob Žagar, Josip Koščenc, Franjo Balentinc, Jakob Kenda, Ciril Ožbolt, Zdravko Žagar ter Ivan in Marija Šebalj.

**Zwartberg (Belgija).** Ob teh praznikih se tudi ni spominjamo svoje domovine in želimo srečno novo leto vsem rojakom: Josip Žužej (St. Jurij ob juž. žel.), Franc Šterban (Sv. Jedert pri Laškem), Rudolf Plavc (Rečica pri Laškem), Josip Polanc (Čanje pri Blanci), Jernej Kunšek (Čanje pri Blanci), Martin Rozman (Čanje pri Blanci), Martin Supanc (Koprivnica), Franc Knez (Sv. Jurij pod Kumom), Mihael Zupanc (Jezerce-Slivenica pri Celju), Anton Kočevar (Purikove pri Studencih), Janez Cizerle (Porikve pri Studencih), Franc Novak (Porštaj), Anton Klaus (Porštaj), Anton Medved (Zatična), Alojz Knez (Sv. Jedert pri Laškem), Franc Grabnar (Krško), Leopold Zahajnik (Trbovlje), Jožef Tomc (Trbovlje), Jožef Kuhar (Breg pri Loki), Rudolf Tovarnik (Zagorje), Jakob Špec (Breg pri Loki), Alojz Držaj (Dragovanja vas pri Črnomlju), Ignac Petelinc (Cerovec), Franc Kumšek (pri Sevnici), Martin Rozman (Vukova), Albin Božičnik (Koprivnica), Alojz Žibert (Bučka), Josip Strnšek (Zdolec), Maks Alojz Žibret (Bučka), Martin Župevc (Koprivnica), Franc Goluh (Rečica pri Laškem), Anton Podbevšek (Rečica pri Laškem), Franc Bostič (Rečica pri Laškem), Anton Kolarič (Kamnik), Anton Zlaker (Bukovca pri Litiji), Štefan in soproga Alojzija Rebernik, Josip Ložar (Sneberje-Devica Marija v Polju), Hinko Pušnik (Vrhovlje pri Prihovi), Feliks Majdič in družina (Medija-Izlake pri Zagorju ob Savi), Tomaž Benedikt (Poljane pri Škofji Loki).

**Limburg (Belgija).** Veselo novo leto želijo slovenski fantje rudarji v Belgiji vsem čitateljem in čitateljicam Domovine: Lojze Zimšek, Henrik Magdalenc, Jakob Leskovšek, Karel Romih in Rudolf Škoberne.

**Eisden (Belgija).** Iz Belgije pošiljamo pozdrave in želimo srečno novo leto našim fantom in dekletom ter vsem rojakom: Franc Petelin (Brezovo), Ivan Drugovič (Brezovo), Franc Kozinc (Čanje), Ivan Seničar (Žigarski vrh), Maks Ko-

zinc (Ledina), Jože Petan (Skovc), Anton Mesajec (Bohštanj).

**Lorain (Zedinjene države).** Lorain je tovarniško mesto. Med drugim ima veliko tovarno železa, kjer je zaposleno navadno 18.000 ljudi. Delavske razmere pri nas so zelo slabe in je mnogo ljudi brez dela, nekaj pa jih dela samo po eden ali dva dneva na eden. Nas Slovence imajo zelo radi v službi, zakaj Slovenci smo omikani in trde korenine. Radi bi se sicer vrnili v domovino, ampak so v Juugoslaviji slabe gospodarske razmere, odkar je tam nova vlada. Srečno in veselo novo leto vsem slovenskim fantom in dekletom, znancem in prijateljem, posebno pa Poljanski dolini pri Črnomlju: Josip Staudofar (Čeplje pri Črnomlju), Jože Maurin (Čeplje pri Črnomlju).

## GOSPODARSTVO

### Kmetijski pouk

#### USPEHI NOVEGA PAŠNIŠTVA.

Poteklo je sedaj že več kot poldrugo desetletje, da smo pričeli tudi pri nas z modernimi pašniki za uspešnejši razmah naše živinoreje, zlasti za naše mlade plemenske govede. Dobili smo pašnik na Robežu, pašnik pri Horjulu, pašnik na Ivju in drugod, toda uspehi, ki smo jih hoteli in pričakovali, se niso dosegli. Pašniki so se lepo uredili, razdelili, ogradili, gnojili in rabili po modernih načelih, toda vsi ti obrati so zastali in tako propadli, da nimamo danes nič pokazati, kar bi odgovarjalo namenom novega ali modernega pašništva, kakor se izvaja na primer po nemški državi. Ti naši novi pašniški obrati so zaspali in do malega prestali.

Mnogo je kriva na tem vojna, ali resnica je tudi to, da se taki obrati ne dajo kratkoma presajati na tuja tla, če manjka v to potrebnih pogojev. Nekaj sličnega se je zgodilo svoj čas tudi z žrebetiščem v Št. Jerneju in s pašnikom v Gradšču pri Št. Jerneju.

Človek bi sodil, da se tako potrebne in dobre naprave, kakor so pašniki, ne morejo ponesrečiti, in vendar so se. Tukaj se jasno kaže, da ni zadosti, da se pašnik ustanovi, ampak da je še vse polno drugih pogojev potrebnih, da se pašnik

lahko vzdržuje in z uspehom rabi. In teh je v enem in drugem primeru manjkalo.

Za take javne naprave je treba temeljito in vsestransko preudarjenega načrta, ne pa samo prigovarjanja od enostransko poučenega interesenta. Vsi važni krajevni činitelji morajo pri tem sodelovati, in sicer ne samo z besedo, ampak tudi z dejanji. Seveda je treba tudi primerne vodstva.

Pašniki so tako visokega pomena za našo živinorejo, da ni pustiti tega vprašanja v nemar. Kjer je ugodna prilika, naj se pašniki ustvarjajo in z dobrim oskrbovanjem vzdržujejo, kjer jih pa že imamo naj se z dobrim obdelovanjem izboljšujejo. Storjeni pogrški naj se pa popravijo. Vse to naj se pa dela v soglasju s prizadetimi krajevnimi interesenti, ki jih je navezati, da se zavzamejo za ugodno rešitev tega vprašanja. Le s skupnim delom bomo kaj dosegli. Če se ne bodo zavzeli za pašnik živinorejci sami, katerim je pašnik namenjen, potem ni pričakovati uspeha, pa naj se pašnik še tako moderno uredi!

### Tedenski tržni pregled

**ŽITO.** Med prazniki je kupčija počivala, a tudi zadnje dni pred prazniki je bila zelo omejena. Cene nespremenjene.

**ŽIVINA.** Na zadnjem ljubljanskem sejmu so bile za kilogram žive teže naslednje cene: voli I. 8 Din, II. 7:50 Din, III. 6:50 Din, krave debele 5 do 6 Din, krave klobasarice 3 do 3:50 Din, teleta 10 do 11 Din.

### Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi se je dobilo v valuta h: 1 dolar za 56:40 do 56:60 Din; v devizah pa: 100 avstrijskih šilingov za 799:15 do 802:15 dinarjev; 100 nemških mark za 1353:50 do 1356:50 Din; 100 madžarskih pengov za 989:45 do 992:45 dinarjev; 100 italijanskih lir za 296:67 do 298:67 Din.

**Po vsej Sloveniji gre glas:  
Le „Domovina“ je za nas!**

izza ograje pogledala rani, ni mogla spoznati, ali je zaspal, ali se je samo zamislil.

Naenkrat se je Dubrovski stresel. V trdnjavi je nastal nemir, skozi okno je potisnil Stepka k njemu glavo:

«Batjuška Vladimir Andrejevič,» je zaklical, «naši nam dajejo znake. Zasedujejo nas.»

Dubrovski je skočil iz postelje, zgrabil za orožje in odšel iz celice. Razbojniki so se hrupno zbirali na dvoru. Ko se je prikazal Dubrovski, je nastal globok molk.

«Ali ste vsi tu?» je vprašal Dubrovski.

«Vsi razen patrolj.»

«Na svoja mesta!» je zavpil Dubrovski in razbojniki so zavzeli svoje prostore. Ta hip je troje stražnikov prihitelo k vhodu Dubrovski jim je šel nasproti.

«V gozdu so vojaki; obkrožajo nas,» so sporočili.

Dubrovski je ukazal vhod zapreti in je šel sam nadzirat top. V gozdu se je razlegalo več glasov, ki so se vedno bolj bližali. Razbojniki so molče čakali. Naenkrat so se iz gošče prikazali trije ali štirje vojaki, ki so se takoj vrnili, da dajo s strelji znak tovarišem.

«Pripravite se na boj!» je ukazal Dubrovski in med razbojniki se je pričel vrvež, ki je takoj utihnil. Tedaj se je začul odmev povelja, med drevjem je zablestelo orožje. Poldrugsto vojakov se je vsulo iz gozda in se krikoma vrglo na obzidje. Dubrovski je zagnil zažigalko: strel je zadel. Enemu vojaku je odbilo glavo, dva sta bila ranjena. Med

vojaki je nastala zmešnjava, toda njihov častnik se je pogнал naprej in vojaki so mu sledili ter poskakali v rov. Razbojniki so streljali nanje iz pušk in pištol. Pričela se je borba na nož. Vojaki so bili že na zidu, razbojniki so se pričeli umikati. Tedaj je prihitel k častniku Dubrovski, mu nastavil pištolo na prsi in ustrelil. Častnik je pal vznak, nekaj vojakov ga je vzdignilo in hitelo z njim v gozd, drugi, ki so ostali brez poveljnika, so se ustavili.

Razbojniki so po tem činu opogumljeni uporabili trenutno obotavljanje vojakov in potisnili sovražnika nazaj v jarek. Mnogi vojaki so zbežali, razbojniki so se s krilom vrgli za njimi. Zmaga je bila odločena. Dubrovski, ki je smatral sovražnika za popolnoma poraženega, je spet odšel in se zaprl v trdnjavo ter podvojil straže. Ukazal je, da se ne sme nihče oddaljiti, ter je zapovedal obvezati ranjence.

Ti zadnji dogodki so zaradi drznosti Dubrovskega opozorili nase še vlado. Odpravljena je bila proti Dubrovskemu truma vojakov, da bi ujela živega ali mrtvega. Ujeli so par ljudi njegove tolpe in zvedeli od njih, da Dubrovskega ni več med njimi. Nekaj dni poprej je zbral vse svoje ljudi in jim sporočil, da jih namerava zapustiti za vedno: svetoval jim je, naj tudi oni spremene način svojega življenja.

«Obogateli ste pod mojim poglavarstvom,» jim je dejal, «vsakdo izmed vas ima svoj potni list, s katerim se brez nevarnosti lahko nastani v kakem poljubnem kraju od-

daljene gubernije in preživi svoje življenje v poštem delu, brez pomanjkavanja. Toda vsi ste malopridneži in verjetno ne boste zapustili svojega posla.»

Po teh besedah jih je zapustil. Nikdo ni vedel, kam se je Dubrovski podal. V začetku so dvomili o resničnosti teh besed, saj je bilo znano, kako so bili razbojniki vdani svojemu atamanu. Domnevalo se je, da ga hočejo na ta način rešiti. Pa so dogodki sami poridili te besede. Ponehala so strašna opustošenja, požari in ropi, ceste so postale svobodne. Po drugih poročilih se je zvedelo, da se je Dubrovski umaknil za mejo.

**JOSIP ZIDAR**  
LJUBLJANA

Dunajska c. 31 Telefon 2759

**PRVA POTOVALNA PISARNA**  
V SLOVENIJI

Izdaja vozni listkov za vse železniške proge po originalnih cenah — Nasveti in pojasnila za potovanja v BELGIJO, FRANCIO, HOLANDIJO, LUKSEMBURG in v vse druge države. Potovanja v večjih skupinah znaten popust. Nasveti za romanja in družabna potovanja. Zastopstvo parobrodskih družb in vseh večjih velesejmov.





## Za novo leto 1929.

Dobro jutro, gospodar,  
gospodnja, zdrava  
hišo vama čuvaj Bog,  
dobri Bog in pamet prava!

Novo leto vama daj  
sreče, blagostanja.  
Trta vama naj rodi,  
v polju žitni klas se sklanja,  
poln željenega sadu,  
da bo kruha dosti  
vama dvema in še vsem,  
ki jih ljubita v radosti.

Deca vama naj cvetē  
kakor mak na polji  
in živinica ravnaj  
vama se po volji!

Voščil sem toliko že,  
da suši se grlo.  
Mati, kaj ne bo se nič  
v kleti mi odprlo? —

Hvala, mati! Kapljico  
to izlijem sveto,  
da bi srečno res bil  
vsem nam novo leto!

Ivan Albrecht.

## Obisk na Sveti večer

Pri jaslicah je gorela modro zastrta lučka, a svetiljka pod stropom je bila skoro čisto privita, da je vladal čez in čez prijeten, malce skrivnostni mrak. V peči je prasketal ogenj in v sobi je vladala tišina, topli, sanjavi mir, ki s svojo mehko bo budi spomine.

Deca se je gnetla pred jaslicami in se tiho razgovarjala.

Za pečjo je sedela ostala družina: ded Mohor, oče Nande, mati Meta in hlapec in dekla. Hlapec je bil že star in zguban, komaj dvajset let mlajši od deda. Bil je še izza tistih časov, ko je posel v hiši, ker se je udinjal, našel svoj drugi ali včasih celo svoj prvi in resnični dom, ki ga ni zapustil.

V podstrešju je udaril petelin s perutnicami in oznanil usodno ponedeljsko jutro. Nevesta se je vzravnila na kolenih pred podobno in pričela s trpečim glasom: «Križ je iztesan in zadela ga bom na ramo. Toda odložila ga bom, čim bom doznala, da mi je Rogin ohranil čisto ljubezen in zvestobo. Primorana sem stoniti pred oltar v zakonsko zvezo; kar bom govorila, ne bo čutilo srce in zato odklanjam vso odgovornost za posledice.»

Mladenka se je vrgla na posteljo, kjer je obležala brez upanja in hrepenenja. Tudi Špoljar se je zleknil na peči: zaman se je branil groznih slutenj in odriival skrbni zavoljo pisem. Kako se je veselil hčerine poroke, zdaj pa ta grenka neprijetnost! Kdo ve, v čigavi roki so pisma in s kakšnim namenom so mu bila izmaknjena? Na pamet se je bil naučil, kako bo tolažil hčerko na poti k poroki, sam pa nima nikogar, ki bi mu dal nasvet in navodilo. Vest ga je ohdožila krivde, a se ji je opravičil, sklicujoč se na očetovsko skrb in ljubezen. Vzlic temu pa mu je bila duša nemirna, ko so drdrali vozovi s svati na Površje proti farni cerkvi. Ves dan je poslušal, kdaj bo kdo zinil in razgalil njegovo zvižajo.

## Rogastvo

### v kožah divjačine

Prodajte lisičje, polhove, zajčje in vse druge kože tvrdki P. SEMKO na Miklošičevi cesti pri hotelu „Union“, ki plačuje najvišje cene. 21

# Srečno novo leto

vsem našim igralcem z željo, da bi izplačali v letu 1929, vsakemu igralcu lepo premoženje. Naročite si zato takoj naše srečke državne razredne loterije. Žrebanje (prvo) prične že 7. januarja.

Brez srečke ni premoženja!

ZADRUŽNA HRANILNICA, r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

Čokler ga niso odnesli na tihl vrt za cerkvijo. Pravkar so bili odmolili vse tri roženvence in so se še gubili v tišini svojih sanj, ko se vzdrami ded Mohor:

«Ja, ja, ta večer se gode čuda, ki jih ne pozna nobena druga noč.»

Hlapec se počehlja po kuštravih, sivo predi-vastih laseh in prikima:

«Ali še veste, tisto leto, ko je oné —

«Joj, saj res», meni gospodar Nande, «Rok, povej no, kako je bilo takrat s Tinetom!»

Hlapec se zamisli, vzdihne in pobobna z okornimi prsti po peči.

«Bo že menda kakih šestdeset let tega», začne počasi, «ko sem prišel k tej hiši služiti za pastirja. Takole smo sedeli za pečjo kakor zdaj. Na Tineta še mislil nisem. Bila sva si nekdanj navzkriž. On je bil precej starejši od mene. Skoro bi bil lahko moj oče —»

«Tako nekam mojih let je bil», se je oglasil ded Mohor, raje še malo čez.»

«Bo tako nekako, bo», potrdi hlapec Rok in nadaljuje:

«Tako se sedimo in se menimo, že sam ne vem, kaj. Pa me vprašate vi, oče Mohor, jelite —»

«Res! Sem te bil stoprav vprašal, kako imate narejeno pri vas zavoljo bajte in dote, ko sta ostala s Tinetom po očetovi smrti čisto sama.»

«No, vidite, kako še oba pomniva», se razveseli Rok. «Jelite, potlej sem vam začel praviti, kako se je Tine vsega polakomnil sam in da sva se na Martinovo nedeljo sporekla, ker me je tako odrinil. Prav za prav nisem bil nič jezen nanj, samo inako se mi je storilo, ko ni ostalo zame prav nič od žuljev rajnih staršev.»

«Pomenkujemo se sem in tja. Vi, oče Mohor, ste dejali, da mu vse skupaj ne bo nič kaj prida hasnilo, ko je tako bleščav in trskast. Potlej povem še jaz, kako vedno pokašljuje in kako nobena jed prav ne ostane v njem, pa še da včasih meče kri. Takrat pa — ali še veste, oče Mohor? Kakor da se svet podira, zaropoče v peči in zahrušči. Vsem nam zastane beseda. V sobo potegne, mrzlo, ledeno, kakor bi kdo sunkoma odprl vrata, iz veže pa zakliče:

«Rok. Rok. hitro, Rook —»

«In nič več. Drug drugega gledamo, kaj bi. Nazadnje greva midva, jelite, oče Mohor, z lučjo venkaj, pa ni nikjer žive duše. Pri polnočnici sem potlej gledal po cerkvi, pa ni bilo Tineta. Domov grede pogledava, jelite, oče Mohor, k nam v bajto. Luč je še gorela na mizi, na klopi za pečjo je pa ležal Tine. Udrla se mu je kri, življenja ni bilo več v njem.»

«Da, da», je vzdihnil ded Mohor, «na sveti večer se je bil preselil v večnost in se je še hotel spraviti s teboj.»

Vse je molčalo. Trudno tišino je enakomerno sekala samo stara lesena ura s svojim klopotavim tiktakanjem.

Pri cerkvi je zavabil zvon. Kraj jaslic so se zganili otroci:

«Ali gremo k polnočnici?»

«Pa pojdemo v božjem imenu», se je zganil oče Nande in za njim vsa družina. Le ded Mohor in hlapec Rok sta ostala za varuha doma. Premaknila sta se k jaslicam, razmišljala nekaj časa o tajni svetega večera in se nazadnje mehko izgubila v snu. Medlo je obsevala modro zastrta lučka njuni prsteni obličji, ki sta bili zdaj kakor dva okamenela lika davno odbegele minulosti.

Ivan Albrecht.

## Očetova skrinjica

V razdrapani koči za vasjo je stanovala Bedarjeva družina. Sedem nedoraslih otrok se je stiskalo k peči in prosilo kruha. Mati jim je razdelila zadnje skorjice, na kar je sedla na zapečeli z najmlajšim sinkom v naročju. Njeno obličje je bilo razorano od skrbi, skromna sobica je razodevala pomanjkanje in bedo.

Vstopil je Bedar, ki je ves dan mašil razpoko z mahom v hišni steni. Za božič je hotel obvarovati družino pred silnim mrazom — edino, kar ji je mogel dati za priboljšek. Tudi njemu je bila zapisana revščina na obrazu.

«Andrej, jutri bomo brez kosila!» je vzdihnila žena. «Skrbi me, kaj bo z otroki!»

«Ne morem pomagati!» jo je zavrnil z obupnim glasom. «Saj veš, da sem že več mesecev brez dela in ga radi bolehnosti ne morem dobiti.»

«Živi vendar ne moremo pod zemljo. Bog se nas usmili!»

«Kraši ne smem — beračit pojdem od hiše do hiše.»

«O, Bog, kaj smo doživeli!» Žena je bolešno zaplakala. Tudi otroci so pričeli jokati, ker je jokala mamica.

Bedar se je zamislil v preteklost. Spomnil se je solčne mladosti: oče mu je bil trden amet, vsega so imeli v izobilju. Nesreča pa je hotela, da je nenadoma umrl. Starejši brat je prevzel kmetijo, njega pa so odpravili z majhno doto.

«Oče je imel denar», je omenil, ko se je njegova misel vrnila iz minulosti v sedanost. «Večkrat mi je namignil o neki skrinjici, ki bo moja po njegovi smrti. Brat pa noče o tem ničesar vedeti ter se me stalno izogiba.»

«Najbrž si jo je prilastil. Vedeti pa mora, komu je bila namenjena, sicer bi se ne umikal», je žena modrovala.

«Kako naj mu dokažem? Ko bi bilo vsaj kaj zapisano ali pred pričami naročeno!»

Bedarica je pogledala kvišku in sklenila roke. Povedla je otroke pred jaslice, kjer jim je narokovala molitvico, katero so glasno ponavljali. Posebno jim je poudarjala besede: «Daj nam danes naš vsakdanji kruh» in «reši nas hudega, amen!»

Svetonočni angel, ki je plaval nad Bedarjevo kočjo, je nesel pobožno otroško molitev pred nebeški prestol. Kakor dišeče kadilo se je dvignila na čast Tolažniku zemeljskih trpinov. Angel miru je prejel skrivnostno povelje, naj se spusti na zemljo in zbudi Otrinu. Bedarjevemu bratu otrplo veš. Dotaknil se ga je z nevidno roko in krivičnik je vztrepetal v svojem nepoštenem sklepu.

«Bedar je siromak», se mu je otajalo sočutje. «Izpolniti moram očetovo poslednjo voljo...»

Vzel je iz omare skrinjico pokojnega očeta, zavil jo je v robec in odšel proti bratovi koči. Spremljal ga je angel miru in hvallil njegovo dejanje.

Bedar in njegova žena sta sedela še vedno na hladni peči, zatopljena v svojo usodo, ko je nekdo

## Slivovko, pelinovec, brinjevec, rum in brusavec

si lahko napravite z našimi esencami. Steklenica za napravo 4 do 5 litrov žranja stane samo 20 Din, po pošti 32 Din. — Točno navodilo priloženo.

Drogerija A. KANC s' nova, Ljubljana  
Zidovska ulica, stev. 1. 265

Kupujemo brinjevo olje,





## Zgodba Hrastarjevega Tomaža

Malo vstran od starodavne zahribške cerkve je domoval Hrastarjev Tomaž, ki je bil gospodar in gospodinja obenem. Njegovi sostanovalci so bili krave dimke, domači zajci in pa črn maček, ki je z njim vred ležal na topli, ogromni zeleni peči.

Vsi znanci in okoličani so imeli Tomaža za velikega čudaka. Marsikdo je menil: «Kdo naj razume tega Tomaža! Po ojetu je dobil lepo kmetijo, pa oženiti se le ni hotel in ima rajši to puščavniško življenje...»

Midva s Tomažem sva si bila dobra prijatelja in sem ga večkrat obiskal. Marsikaj sva se tako pogovorila, kajti Tomaž je dosti vedel, ker je mnogo bral.

Nekoč sem na sveti večer tako vasoval pri Tomažu. Kakor običajno je sedel Tomaž na topli peči, a jaz na zapečku.

«Tone,» tako je začel, «kar nisem še nikomur povedal, to bom nocoj tebi! Namreč skrivnost, zakaj se nisem oženil.

Prav dva in trideset let je nocoj, kar sem prišel od vojakov na dopust. Bil sem dragonec in sablo sem imel. Marsikatera je pogledala za menoj.

Ze popoldne pred tistim svetim večerom sem se oglasil pri Končnikovih, kjer je bila doma moja izvoljenka. Ančka, tako je bilo ime mojemu dekletu, pa ni bila več tako prijazna napram meni kakor prejšnje čase. Izgovarjala se je, da je nekaj bolna.

Kakor vselej sem šel tudi tisti večer k polnočnicam. Ko sem hodil z drugimi fanti, sem zvedel od njih, da je moja Ančko premotil Srebotnikov Jure. V meni je vse vzkipel.

Pa kaj sem še d živel tisto noč!

Ta Jure in Ančka sta šla skupaj iz cerkve in kako sladko sta govorila drug drugemu.

Še danes ne vem, kako je prišlo do tega, da sem jima lahko nepaženo sledil. Pred gozdničem sta se razšla in si stisnila roki. Jaz pa sem ko ropar sledil Juretu po gozdni poti... Nekako pol pota skozi gozd sva že imela za seboj, ko sem pospešil korake. Kar na tihem sem se mu približal in ga s ploščnato platjo sablje z vso močjo udaril preko glave. Jure se je kar opotekel in padel na tla, a jaz sem zbežal kakor Kaja...

Takoj po tem dejanju mi je postalo zelo huđo: da sem moral to storiti prav na večer Jezusovega rojstva.

Vrnil sem se, pa Jure že ni več ležal tamkaj. Kakor sem pozneje zvedel, sta ga dva možaka odnesla na njegov dom. Sumil me ni nihče, niti Jure.

Leto dni pozneje že nisem bil več pri vojaki.

Baš rezanico sem delal za živino za božične praznike, ko sem zaslišal ženski jok. Iz radovednosti stopim iz skednja — pa kaj vidim? Končnikovo Ančko!

Med jokom mi je nesrečno dekle povedalo, da jo je zapeljal ta Jure, a razsrjeni oče jo je pravkar spodil z doma, ker noče imeti sramote v hiši.

«Kar usmrtila se bom!» tako je jadikovalo dekle, «kam naj se obrnem brez denarja in s čim hočem preživljati dete, ki pride v kratkem na svet?»

Nesrečnica se mi je zasmilila v dno srca. Hitro sem ji dal nekaj denarja in ji povedal, kam naj gre. Na skrivaj sem podpiral nesrečno dekle. Ko je bilo drobno detece-komaj par tednov staro, je Ančka umrla, pa tudi detece je kmalu šlo za materjo.

Vsi ti dogodki so me tako prevzeli, da nisem imel več veselja do ženitve.

Pogostoma se spominjam nesrečne Ančke. Zlasti na sveti večer mi prav živo stopijo vsi ti dogodki pred oči.

Vidiš, Tone, to sem povedal tebi; drugi nihče ne ve o tem ničesar. Prosim te pa, da molčiš o vsem do moje smrti! Potem pa lahko to zgodbo tudi napišeš, če te bo volja.»

To željo sem izpolnil Tomažu. Njega sedaj že ni več na svetu. Anton Stražar.

## ŽENSKI VESTNIK

### KAKO POPRAVIMO SLABO MAST.

Mast, ki bi jo rada očistila, predeni najprej v precej veliko posodo, večjo kakor bi jo sicer rabila. Nato nalij čiste hladne vode, dodaj čebule, postavi posodo bolj na kraj štedilnika, da počasi zavre, in pusti tako vreti približno dve uri. Med tem pa pobiraj z vrha smeti, če je mast smetna.

Pri tem prekuhavanju pa moraš paziti, da je dovolj vode na dnu posode, in mora tudi še tedaj ostati precej vode, ko si posodo, oziroma mast že odstavila od ognja.

Ko se je mast izčistila, postavi posodo na hladnen kraj, da se mast spet dobro strdi. Drugi dan pa naredi ob robu posode malo odprtino, da lahko izpodliješ vodo. Mast pa poberi v drugo posodo in jo spravi spet v shrambo.

### Za kuhinjo

**Sesekljana pečenka.** Vzemi govejega, telečjega in svinjskega mesa in ga drobno seseklaj. Na pol kile mesa vzemi dve celi jajci in dve namočeni žemlji. Žemlje namoči v mleku ali vodi. Ko so se napile, jih dobro otisni in dodaj h mesu. Nato dodaj malo soli, popra, zelenega peteršilja, malo česna in limonove lupine, vse drobno zrezano. Vse to dobro zmešaj in naredi podolgovato klobaso. V pekačo deni malo masti, in ko se je



**Svetovnih Cudes**

je bilo glasovitih v starih časih.  
Danes obstoji samo eno čudo, zato pa tem bolj znano po svojih 7 prednostih, a to je

**Schichtovo Terpentin-Milo** s svojimi prednostmi

raztopila, položi meso na mast, pomaži še po mesu nekoliko masti in deni peči. Ko se je malo zarumenilo, potresi po mesu eno žlico moke, polij po moki mast, ki je zraven mesa, nato prilij še par žlic vode, da dobiš sok, ki ga polij večkrat po mesu med pečenjem. Ko je pečeno, razreži na poljubne kose, naloži v skledo, zlij sok čez meso in daj s praženim rižem, krušnimi cmoki, stlačenim krompirjem in sličnim na mizo. Zraven daš lahko še solato.

### Praktični nasveti

**Kdor se močno poti pod pazduho,** naj si pazduho večkrat dobro izmije z milom. Ako to ne pomaga, je priporočljiv salicilni špirit, ki ga dobiš v lekarni. Ta špirit je treba zredčiti z vodo, uliti ga malo na gobico, krpico ali vato in si izmivati pazduho zjutraj in zvečer. Dobro je nato pazduho še popudrati s pudrom, ki mu je primerega nekoliko salicilnega praška.

**Plave lase umivaj z mrtvinimi koprivami,** na lugu skuhanimi, ki si jih ocedila. Lasje imajo od tega lepo rumeno in svetlo barvo.

**Emajlirano posodo zelo lepo osnažiš,** ako do-daš vodi, v kateri jo umivaš, zdrobljenih jajčjih lupin.

**Stekleno posodo najlepše pomiješ v topli milnati vodi.** Moraš pa nato posodo izplahnuti v

## V JUŽNO AMERIKO



Z novimi samo potnikom III. razreda namenjeni parniki

MONTE CERVANTES — MONTE OLIVIA  
MONTE SARMIENTO.

Izvrstna preskrba potnikov. Sijajni parniki, zgrajeni po svetovni vojni. Oceanski orjaki

CAP ARCONA 27.000 T  
CAP POLONIO 21.000 T

Nemška linija. Največja družba na tej progi.

Potujte s

**HAMBURG - JUŽNOAMERIŠKO PAROPLOVNO DRUŽBO**

Vsa pojasnila daje brezplačno zastopstvo za Slovenijo LJUBLJANA Dunajska cesta št. 31. Telefon št. 2759. 30

## Umetnost lepa postati in ostati

bo uspela vsakemu dekletu, ženi in moškemu, ako uporablja spodaj navedene preparate, kateri se proizvajajo po receptih, izkušenih skozi 32 let, ter so radi tega popolnoma neškodljivi:

### PROTI VSEM KOZINIM NAPAKAM

Fellerjeva lavkska „Elsa“ pomada za obraz čuva tudi kožo. obnavlja ter pomlajuje hrapavo, razpokano in luknjičavo kožo obraza, vrata in rok. Odstranjuje sojedce, lišaje, ajeno brzo delovanje proti solničnim pegam naravnost iznenadi. Najbolje zaščiti od posledic vetra, vlage, prahu in pare. Lonček 12 Din.

**MLADENISKI SVEZ IN ZDRAV IZGLEDE** daje Fellerjevo „Elsa“ lilijino mleko. Steklenica 13 Din 20 p.

Po pošti za poizkus 2 lončka ene ali po en lonček obeh Elsa-pomad z zavojnico in poštnino 40 Din, samo ako se denar pošlje vnaprej, ker po povzetju stane poštnina 10 Din več.

Fellerjeva „Elsa“ mila lepote in zdravja: Elsa-lilijino milo, rumenjarkovo, glicerino, boraksovo, katranovo ter Elsa-milo za britje, za poizkus 5 komadov na izbiro 52 Din. — Narodila točno na

**EUGEN V. FELLER, lekarnar, Štubica Donja, Elzatr 360. Hrvatska.**



### ZA NEGO LAS

za ojačanje in pospeševanje bujnega porasta las, za sprečevanje prihajajočih ispadanja las in prerane osivelosti se uporablja Fellerjeva „Elsa“ pomada za rast las (Tanohina pomada). Obdrži lase mehke i gibke. En lonček 12 Din. Nadalje „Elsa“ žganje za lase, krepi, osvečuje ter prehranjuje lase, 27 Din 50 p.

### ZA PRANJE LAS IN GLAVE

poizkusite enkrat Fellerjev prijetno dišeči „Elsa“ Shampoo. Vi boste navdušeni. En zavojček 3 Din 30 p.

mrzli vodi, kateri si prilila malo kisa. Steklo se bo svetilo kot novo.

Madeže od črnila spraviš iz volnene ali pavolnate tkanine, ako jo izpereš v fižolovi vodi in nato v navadni vodi.

Zmrznjena jajca položi v vodo toliko časa, da se odtajajo. Seveda je treba taka jajca takoj porabiti za kuho, sicer se pokvarijo.

Da kokoši neso tudi pozimi, jih moramo krmiti z gorko hrano. Koruzo, oves, ječmen in drugo zrnje poparimo in dodajmo malo črnega (poljskega) kumna. Paziti pa je seveda treba, da hrana ni prevročna, ker bi se živali sicer opekale in zbolele.

Kjer zaradi vlage rasejo gobe po hiši, moramo gledati, da jih odstranimo. Raztopimo eno kilo sode v dveh litrih vode in polivajmo po malem po mestih in špranjah, kjer so rastle gobe, ki smo jih poprej skrbno pobrali. Ako se čez čas spet pojavijo, polijmo tam vnovič z rečeno raztopnino in sicer vrelo. Pod je treba sploh vedno poribati s sodo, sobe pa dobro zračiti.

## LJUDSKO VSEUČILIŠČE

### ODKOD JE TOBAK.

#### Nikotin. — Škodljivost kajenja.

Vprašati utegne kdo: Če je bilo nekaj kajenje pod strogimi kaznimi prepovedano, kako se je moglo tako razpasti? Odgovor je lahek: Človek je že tak, da sili v lastno pogubo. Tobakova strast je tako močna, da ne pomaga nič, če tobakarju še toliko pridiguješ, kako mu kajenje v vseh ozirih škoduje. Sicer pa so tudi oblastva odnehala, ko je videla država, da ji je tobak lahko vir ogromnih dohodkov.

Da je tobak zdravju škodljiv, o tem ne more biti prav nobenega dvoma; zdravniška veda ima dovolj dokazov.

Glavni strup v tobaku je nikotin. Ni pa to edini strup. Poleg nikotina je v tobaku še cela vrsta drugih strupov, ki še bolj škodujejo kakor nikotin. Ti strupi pa niso že v tobaku samem, temveč se razvijajo šele pri gorenju.

Poslušajmo, kaj pravijo zdravniki o škodljivosti teh strupov! Kajenje je tem škodljivejše, ker ne ogroža le kadilca samega, temveč vso njegov okolico. 80 odstotkov nikotina gre v zrak. Zato je jasno, da so prostori, kjer se kadi, prave zastrupljevalnice tudi za nedolžne nekadilce.

Nikotin zastruplja vse dele človeškega telesa (srce, živce, pljuča itd., predvsem pa živčevje in žile).

Po mnenju zdravnikov je nikotin eden glavnih povzročiteljev arterioskleroze (otrdelosti žil). Arterioskleroza je prav za prav starostna bolezen, po zastrupljenju z nikotinom pa jo dobe tudi mladi. Kadilci so umrli na tej bolezni že v starosti 20 do 30 let. Bolezen oči in ušes so pri tobakarjih že zdavnaj znane. Rak na ustnicah, na jeziku, pa tudi v grlu ni redki pri tobakarjih. Nikotin povzroča tudi obolenost prebavnih organov. Ne bomo dalje naštevali bolezni, ki jih povzroča nezmerno uživanje tobaka. Že našete dovolj jasno pričajo, da tobak ni le «sladka», temveč tudi jako strupena travica.

Tobak in tobakarstvo sta danes tako razširjena, da bo čitatelje gotovo zanimalo, če bodo zvedeli iz naslednjih vrst par podatkov iz zgodovine te «žlahne travce», kot poje narodna pesem.

Tobak smo dobili iz Amerike, ga torej pozna Evropa šele od odkritja Amerike, torej šele od početka zgodovinskega novega veka. Razume se, da je trajalo dolgo časa, preden se je uživanje tobaka udomačilo v starem svetu. Danes je tobakarstvo tako razširjeno, da spuste samo Slovenci s tobakom težke milijone v zrak. Z moškimi so začele, zlasti po mestih, tekrovati tudi ženske. Kako brezpametno je to in koliko trpi pri tem zdravje zlasti pri slabšem ženskem organizmu, bomo kmalu slišali.

Ko so Španci leta 1492. odkrili Ameriko, so med drugim zapazili, kako so se Indijanci omamljali z dimom neke rastline, ki je dotlej niso poznali. Listje te neznane rastline so polagali na

žareče oglje, posedli okrog ognja, vohali in požirali dim. Način uživanja tobakovega strupa je bil torej pri teh divjih rodovih jako preprost in nepraktičen.

Dominikanec Roman Panc je leta 1495. dognal, da je domovina te rastline Tabago, po kateri jo je imenoval tobak, ime, ki ji je ostalo do današnjega dne. Leta 1559. so zanesli njegovo seme na Portugalsko in odtod na Francosko. Prvi so ga začeli kaditi v Evropi Angleži, ki so izdelali leta 1550. tudi prve pipe. V Nemčiji se je zaneslo kajenje za časa tridesetletne vojne in po vojakih v ostale evropske kraje.

Ko je preprosto ljudstvo videlo vojake kaditi, se ni moglo dovolj načuditi, da more človek žreti ogenj. Pa tudi oblastva so se sprva močno upirala tobakarstvu, in sicer deloma iz zdravstvenih razlogov, največ pa radi nevarnosti ognja. Sredstva, s katerimi so skušali ustaviti širjenje tobaka, so bila jako različna. Tako so Angleži tobak zelo močno obdavčili. Po drugih deželah pa so se uporabljala mnogo hujša sredstva in kazni. V Rusiji in Turčiji — tako čitamo v zgodovini — so kadilcem, ki so jih pri kajenju zasačili, odrezali nos, kar je bila za današnje pojme silno kruta in nečloveška kazen. V Nemčiji je bila leta 1690. odmerjena za to smrtna kazen. Vse te kazni so določale države bolj radi nevarnosti ognja kot iz zdravstvenih razlogov. Pomisliti moramo namreč, da takrat še ni bilo takih vžigalnih priprav, kot jih imamo danes, in da je bilo kresanje ognja res nevarno.

## IZ POPOTNIKOVE TORBE

### ZA SIROMAŠNO PREBIVALSTVO SLOVENIJE KLERIKALCI NIMAJO SRCA.

Škoda, ki so jo povzročile to leto vremenske nezgode v Sloveniji, je ogromna. Po izjavi ljubljanskega velikega župana se ceni samo v ljubljanski oblasti na 250 milijonov dinarjev. Najbolj so prizadeti po vremenskih nevarnostih kmetovalci Bele Krajine, Suhe Krajine, okraja Kočevje, Logatca in delov krškega, brežiškega in kamniškega ter ljubljanskega okraja. Enako je trpelo prebivalstvo mariborske oblasti, kjer je posebno v Prekmurju toča napravila mnogo škode.

Vremenske katastrofe istotako niso bile prihranjene mnogim drugim oblastim v državi. Kljub temu je Koroščeva vlada razdelila na vso državo za omiljenje bede le 120 milijonov dinarjev. Od teh dobi ljubljanska oblast samo 2 milijona dinarjev, ki pa bosta šla samo v Suho Krajino, dočim ostali siromašni kraji ljubljanske oblasti ne dobe ničesar. V mariborski oblasti pa je določeno le za Prekmurje 2 milijona dinarjev.

Jasno je, da ti 4 milijoni, ki pridejo v Slovenijo, ne zadoščajo za Suho Krajino in Prekmurje, a vrhu tega ostali bedni kraji Slovenije ne dobe niti pare.

Vsa škoda po vremenskih nevarnostih dosega v Sloveniji gotovo okrog 400 milijonov dinarjev. Zato pomenijo ti 4 milijoni samo kapljico v morje in bridko norčevanje iz slovenskih bednikov. In to se dogaja v času, ko je ministrski predsednik slovenski klerikalec dr. Korošec, a minister za socialno politiko hrvatski klerikalec Barić.

### DEKLETA, NE HODITE V FRANCIJO!

Izseljenski komisariat našega poslaništva v Parizu javlja:

Nešteto krat se je tekom prošlih let dogodilo, da so naši slovenski neoženjeni rudarji in delavci vabili svoje zaročenke ali svoje znanke iz domovine v Francijo, češ, da jih bodo poročili. Tudi naš urad je sprejel že mnogo enakih prošelj in je v nekaterih primerih tudi uspešno interveniral, da se je dekletom izdalo dovoljenje za doselitev v Francijo.

Skušnje kažejo, da je bilo to postopanje pogrešno. Ko pridejo dekleta v Francijo, so primorana, da žive skupaj s svojimi zaročenci, in to

toliko časa, da se ženitne listine sestavijo in potrdijo od cele vrste različnih oblastev, kar traja zelo dolgo. Do resnične ženitve pride le redkokrat. Navadno ostaneta fant in dekle skupaj brez redne poroke, mnogokrat se razideta in dekle gre delat družbo drugemu in tako dalje iz rok v roke. Pogostoma se je dogodilo, da so se ta dekleta moralno pogubila ali pa padla naravnost v naročje prostitucije.

Zaradi teh žalostnih dogodkov se je izseljenski komisariat obrnil na vsa društva z okrožnico, v kateri poudarja, da bo odslej preprečeval doseljevanje deklet, prvič, ker je to v interesu naših deklet, drugič pa, ker mora biti naše stremljenje, da obdržimo svojo mladino doma. Naši fantje naj si ustvarjajo svoje domove v domovini, in če se hočejo ženiti, naj gredo domov. Nimamo interesa na tem, da si naši ljudje ustvarjajo ognjišča na tujem, še manj pa, da se v tujini moralno pogube.

## ZANIMIVOSTI

× **Smrt maršala Cadorne.** Znani vrhovni poveljnik italijanske armade v svetovni vojni maršal Cadorna (izgovori Kadorna) je te dni podlegel možganski kapi v Bogheru. Star je bil 78 let. Kot vrhovni poveljnik ni imel posebne sreče. Po italijanskem porazu pri Kobaridu je bil odstavljen in je postal njegov naslednik general Diaz. Cardona je že dalje časa bolehal in njegova smrt ni prišla nepričakovano.

× **Umetnost povečanja pridelka.** Na Češkoslovaškem je bila vlada zarisala nagrade za največje uspehe v pridelovanju pšenice. Rekord, ki so ga dosegli v nekem kraju na severovzhodu, je znašal nad 58 metrskih stotov na enem hektaru. Če se pomisli, da znaša dosedanji povprečni pridelek na Češkoslovaškem samo 16 metrskih stotov na hektar, vidimo, da se da pridelek skoraj poštvariti. Kaj takega bi se dalo gotovo doseči tudi v Jugoslaviji, kjer imamo mnogo prav rodovitne zemlje. Torej se nam lakote še davno ni bati. Potrebno bo le v vedno večji meri umno kmetijstvo.

× **Moža umorila.** Ves Pariz je te dni pod vtisom pretresljive rodbinske žalostne, ki se je odigrala te dni zvečer. Žena slovitega francoskega letalca inženjerja Weilerja je trikrat streljala na svojega moža. Mož je ranam takoj podlegel. Morilko je policija aretirala. Preden so jo odpeljali, je prosila, naj ji dovolijo napudrati in našminkati se. Tudi pri zaslišanju se je morilka obnašala zelo nedostojno. Pripovedovala je, da je bil mož med svetovno vojno težko ranjen v glavo in posledica je bila, da je bil živčno zelo razdražen. V torek zvečer je prišel domov in se je začel z njo prepirati. Med prepriro jo je dejansko napadel, na kar je v silobranu nanj streljala. Toda njena služkinja, ki je bila tudi zaslišana, je izpovedala drugače. Zbudila se je, ko se je zvečer vrnil gospod domov, toda prepira ni čula. Pač pa je čula dva strela. Weilerjeva je streljala na svojega moža, ko je stopil iz kopalnice v spalnico. Po umoru je morilka stopila k služkinji, rekoč: «Moža sem umorila, kaj naj storim sedaj?» Služkinja ji je svetovala, naj se sama javi policiji.

× **Moda brez klobukov.** Pariški dijaki so uvedli novo modo, modo golih glav. Letošnja zimo ne nosijo nikakih pokrival, pač pa izredno dostojno negujejo lase. Njihovi modi so se pridružili tudi starejši moški in v zimskih dneh na pariških ulicah skoro ni videti klobukov. Parizu bodo sledila gotovo tudi druga mesta in bo ta novost polagoma osvojila ves svet.

× **Nova vera na Dunaju.** «Angeli Jehove» se imenuje nova vera, ki je bila nedavno ustanovljena na Dunaju. Nova vera ima čudne nauke, prepoveduje uživanje mesa in se zavzema za rastlinsko hrano. Glavni izvor vseh bolezni je po mnenju njenega poglavarja v požrešnosti in zato mož vneto zagovarja post. Post je dober za vsako bolezen. Poglavar nove vere je neki Mill, ki se je lotil tudi zdravljenja svojih ovčic. Vera je imela svoj sedež v okraju Währing. Morda bi ostalo delovanje te vere široki javnosti prikrito, da se

ni te dni pripetil dogodek, ki je vzbudil pozornost policije in čigar posledica bo najbrž ta, da bo policija «angelčke iz Jehove» razgnala. Te dni ponoči je namreč nenadoma umrl 48letni trgovski zastopnik Siegfried Schlesinger. Pokojni je bil pristaš te vere in policija je zvedela, da ga je zdravil Mill. Ker je bila agentova smrt zelo zagonetna, se je policija zanimala za okolnosti, zlasti pa za delovanje nove vere. Zvedela je, da se je agentova žena Berta Schlesingerjeva, ki se je rada pečala z verskimi vprašanji, nedavno seznanila s predsednikom Millom. Mož ji je znal pihati na dušo in jo pregovoril, da je prihajala na sestanke njegove vere. Schlesingerjeva je pridobila za novo vero tudi svojega moža. Vsi nauki, ki jih je oznanjal Mill, so jima bili sveti, in žena, ki je bila že napol versko blazna, je strogo pazila, da sta jih z možem izpolnjevala. Pri Schlesingerjevih ni bilo nikoli mesa na mizi, uživali so samo rastlinsko hrano, ki so jo beljili z oljem. Ni znano, če je Schlesinger zadnje čase bolehal, pač pa je k njemu često zahajal Mill in ga zdravil. Usodnega dne se je pa pripetil nepričakovan dogodek. Dopoldne je Schlesinger še popolnoma zdrav zapustil hišo in odšel v trgovino svojega brata. Zvečer se je vrnil domov. Pridigar Mill je bil takrat pri njegovi ženi. Kaj se je potem zgodilo, ni znano. Baje je Mill Schlesingerja klistiral in mu dve uri masiral srce. Po polnoči se je pa v hiši nenadoma razširila vest, da agent umira. Na pomoč poklicani zdravnik je našel bolnika v brezupnem stanju. Čez nekaj ur je Schlesinger umrl. Toda s tem žaloigra še ni bila končana. Schlesingerjeva žena je začela besneti in morali so jo prepeljati v umobolnico. Njuno deco, ki je čez noč osirotela, je prevzel Schlesingerjev strjc. Policija je odredila obdukcijo trupla, da dožene pravi vzrok smrti, obenem je pa aretirala poglavarja vere «Angelov Jehove».

× **Silno naraščanje prebivalstva na zemlji.** Učenjaki pravijo, da se je človeštvo od začetka 19. stoletja pa do danes podvojilo: od 900 milijonov je naraslo na 1912 milijonov. Človeštvo se torej izredno naglo množi, za kar se ima v prvi vrsti zahvaliti industrijalizaciji, zdravstvenim ukrepom in velikemu napredku znanosti. Ako računamo po gornjih številkah, bo v 120 letih, to je do leta 2050 štiri milijarde prebivalcev, leta 2200 pa okrog 8 milijard, kar je baje poslednje in najvišje število, ki ga zemlja po današnjih računih lahko preživlja. Tako pravijo nekateri računarji, vendar so nekateri učenjaki prepričani, da naša zemlja lahko preživlja mnogo večje množice. Dokazano je, da je število porodov povprečno 5krat večje od števila smrtnih primerov, to je človeštvo se slehernega dne pomnoži za 50 tisoč glav ali za 18 milijonov na leto.

× **Martijlost in enostavnost sta pogoj dolgega življenja.** Te dni je neki starček slavil 100-

letnico rojstva. Rojaki so ga ob jubileju pridno obiskovali, posetili pa so ga tudi novinarji, katerim je zaupal recept za dolgo življenje. Dejal je: «Vsak dan sem neumorno delal, težko delal, vina nisem pil, ženi pa sem bil neprestano zvest. Recept je sicer zelo enostaven, pa pomagal je morda vendarle.

× **Huda zima v Evropi.** V posameznih državah Evrope je nastopil te dni hud mraz. V severozahodnih pokrajinah Rumunije ter v Karpatih sneg neprestano naletava. Temperatura je padla na 20 stopinj pod ničlo. Zlasti huda je zima v Nemčiji. V severni Nemčiji, v baltiških državah in na Poljskem je tako mrzlo, da je temperatura padla ponekod že na 30 stopinj pod ničlo. Zaradi velikih snežnih zametov so nastale znatne ovire v prometu.

**ZA SMEH IN KRATEK ČAS**

**Smrad.**

V gostilni sedi gospod. Vstopi žid in sede k gospodu. Gospod začne nenadoma vihati nos: «Kaj za hudiča, pa tako smrdi?»

Žid: «Moj pes.»

Gospod: «Dovolite, kje pa je Vaš pes?»

Žid: «Bo kmalu prišel.»

**Tolažba.**

Gospa Amalija je umrla. Njen prijatelj Miha, ki je za časa njenega življenja grenil ure njenemu možu, stoji ob rakvi in bridko joče.

Tedaj se obrne vdovec Gabriel k Mihi in reče: «Nikar ne jokajte toliko, Miha, saj bom imel kmalu zopet drugo ženo...»

**Služkinja.**

Gospodinja: Zakaj se zapustili svojo dosedanja gospodinja?»

Služkinja: «Milstiva, ali sem Vas kaj jaz vprašala, zakaj je Vaša dosedanja služkinja zbežala od Vas?»

**Pri zdravniku.**

Zdravnik: «Dragi gospod, Vi preveč delate, Vi ste izčrpani... Počitka bo treba... Kaj pa ste?»

Bolnik: «Anarhist.»

Zdravnik: «Vi ne smete več kakor po eno bombo mesečno vreči!»

**Višina stanovanja.**

A: «Veš, Gašper stanuje tako visoko, da si lahko zvečer prižge cigareto na luni.»

B: «To ni nič. Jaz pa stanujem skupaj z ženo in taščo.»

A: «In kaj potem?»

B: «Vsak dan slišim prepevati angele v nebesih...»

**MALI OGLASI**

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 7 Din. Zenitni oglasi, dopisovanja in trgovski oglasi vsaka beseda 1 Din. Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov še posebej 2 Din. Znesek je priložiti naročila.

Oglasni oddelček «DOMOVINE», Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. Telefon št. 3492.

**Prodajam prvovrstno veleposestvo.**

264 oralov, vinograd, njive, travniki, gozdovi, električna in telefonska napeljava, pri mestu, kolodvoru in toplicah. Slivar, Ljutomer, Slovenija. 32

**Želim poročiti dekle**

v starosti 29 do 30 let z nekaj premoženja in posestvom. Vdovec brez otrok niso izključene. Ponudbe na upravo «Domovine» pod »Ženitev«. 26

**Pekovskega vavienca,**

poštenega, krepkega in pridnega sprejme pod ugodnimi pogoji. Parna pekarna Viktor Žužek, Škofja Loka. 33

**Hlode in rezan les**

orehov, hrastov in jesenov, bel in čvrst, kupi E. Gruenschlag, Graz, Frauengasse 7. 44927

**Žimnice (modroce)**

vrhne in spodnje, otomane, razne divane, žimo, afrik. svilih in vse potrebščine prodaja največje tapetnik Rudolf Sever, Ljubljana, Maršičin tre št. 2.

**Hlode**

bukove in hrastove (hrastove že od 20 cm naprej) kupuje parna žaga Scagnetti v Ljubljani. 257

**Perje**

kokošje, purje in gosje, naravno in s strojem čiščeno dobavlja v vsaki množini E. Vajda, Čakovec, Medimurje. Telefon 59. 8. 60. 229

**Posestvo**

5 do 7 oralov zemlje: travnikov, niiv in vinograda, gospodarsko poslojje, vzajem v našem za več let v okolici Maribora. Lega proti jugu. Naslov v oglasnem oddelku «Domovine». 44811

**Lokomobilo**

100 konjskih sil, kupim. Ponudbe pod «Parni stroj» na podružnico «Domovine» v Celju. 44900-a

**Parni stroj**

rabljen, 40—60 HP, kupim. Ponudbe na poštni predal št. 167, Sušak. 44911

**Drva**

bukova in hrastova, odpadke od parketov, dostavlja po nizki ceni na dom parna žaga V. Scagnetti, Ljubljana, za Gorenjskim kolodvorom. 38

**Mesarski pomočnik**

izučen, želi službe. Naslov v oglasnem oddelku «Domovine». 44938

**Srečno Novo leto**

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

**Franc Senčar**

trgovina mešanega blaga, nakup jaič, surovega in kuhanega masla suhih gob, svinjskih kôž in vseh poljskih pridevkov  
**Mala Nedelja in Ljutomer.** 27

Svojim cenjenim gostom

prav srečno Novo leto

**Restoracija 6 „pri šestici“**

Rozi Zalaznik

**Srečno in veselo Novo leto 1929.**

želi svojim odjemalcem in prijateljem

**Medić - Zankl**

tovarne olja, firneža, lakov in barv, dr. z o. z.

Lastnik Franjo Medić

LJUBLJANA - MEDVODE, MARIBOR, NOVI SAD 35

Vsem, ki so potovali ali še bodo potovali **potem naše pisarne v Ameriko,** bodi

**srečno Novo leto!**

Cie. Gle. Transatlantique.

Zastopnik 34

**Ivan Kraker**

Ljubljana, Kolodvorska ulica.



Veliki **CENIK**

ilustrovani dobite zastonj! Zahtevajte ga od skladišča

**MEINEL IN HEROLD**

tovarna glasbil, gramofonov in harmonik

R. Langer, Maribor št. 104

Voline od 90 Din. Počne harmonike od 35 Din. Tamburice od 25 Din.

## Slabi zobje

skvarijo najlepši obraz. Neprijeten dun ust je zo rn. Obe hibi odstranite z uporabo krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj slonovine, posebno z uporabo zobčaste Chlorodont-ščetke, ker ista čisti zobe tudi na njih stranicah ter odstranjuje ostanke jedi, ki povzročajo gnilobo. Poskusite najprej z malo tubo Chlorodont-paste, ki stane Din 8.—. Chlorodont-ščetka za otroke, za dame (mehke ščetine), za gosode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem m dro-zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod.— Leo-Werke A. G., proizvodnja in zastvo za Jugoslavijo: Tvornice Zlatorog, Maribor.

**Srečno Novo leto** Priporočajte in širite „Domovino“!

želita uredništvu kakor tudi vsem prijateljem in prijateljicam „Domovine“, „Domovini“ pa mnogo naročnikov!

Ig. in M. Kastelic  
St. Vid pri Stréni.

**ŽIMA** 75  
za modroce, ná boljša in najcenejša, pri M. Masteri, tovarna žime Stražišce pri Kranju.

**Vsem svojim cenjenim odjemalcem**

želimo prav srečno novo leto ter se jim tem potem vljudno zahvaljujemo za zaupanje. Priporočamo se vsem onim, ki želijo tudi v novem letu ceno kupovati oblačila, da nas ob vsaki priliki obiščejo. Zagotavljamo najcenejšo in najboljšo postrežbo.

**Fran Crobath** d. z o. z. „pri Francelnu“, Kranj

manufaktura na drobno in debelo.  
Ustanovljeno leta 1885. Ustanovljeno leta 1885.

Zahtevajte **CENIK** s 1000 slikami brezplačni

**Srebro 160 Din**



Fina srebrna ura na zapesnici s svilenim moare-trakom 160 Din, ista ura s lino srebrno, raztezno zap. stnico 190 Din, ves stroj teče v kamenih! 5letno jamstvo. 14

Znamenite znamke ur, kakor Omega, Eterna, Doxa, Longines i. dr. ceneje nego drugje.

**ANTON KIFFMANN, Maribor št. 43 b.**  
Zahtevajte brezplačni cenik poštne prosto.

**Francoska linija \* French Line**

CIE. GLE. TRANSATLANTIQUE.

Za Severno Ameriko in Kanado največji in najlepši brzoparniki. **HAVRE-NEW-YORK** samo 5<sup>1</sup>/<sub>2</sub> dni čez morje.

V Južno Ameriko, Argentino, Chile, Uruguay vsak teden iz Havre, Bordeaux in Marseille!

Cie. Chargeurs-Réunis, Sud Atlantique, Transports-Maritimes. Izvrstna hrana, izborna postrežba, vino brezplačno.

Vsa pojasnila daje brezplačno zastopnik **IVAN KRAKER, Ljubljana, Kolodvorska ul. 35.**



Vsak rodbinski član naj bi bil ud tega društva, potem ne bo več pomanjkanja, torej jako važno za vsakogar!

Število članov nad 10.000

V 1. letu obstoja izplačali Din 250.000 na podporah.

## „Ljudska Samopomoč“

največje podporno društvo za primer smrti za Slovenijo s sedežem v Mariboru, Aleksandrova cesta 41, sprejme še vse zdrave osebe od 1. do 50. leta brez razlike stanu in spola.

V razširjeni oddelki A se sprejemajo do konca februarja (1929. tudi še vse zdrave osebe od 50. do 70. leta.

LJUDSKA SAMOPOMOČ ima 4 oddelke, imenovane A, B, C, D. V vsak oddelki se sprejme po 2000 članov. Kadar je oddelki polni, se ustanovijo novi oddelki, imenovani A/I, B/I, C/I, D/I, v katere lahko pristopijo tudi zdravi člani poprejšnjih oddelkov. Za oddelke D, oz. D/I je zdravniško spričevalo pogojno.

## „Ljudska Samopomoč“

izplača takoj po smrti člana zakonitim dedičem oz. drugim opravičenčencem tolikokrat po 50 par, oz. 1, 2, 5 Din, kolikor ima dotični oddelki članov, in sicer:

v oddelku A do največ	Din	1000.—	podpore
" " B " "	"	2000.—	"
" " C " "	"	4000.—	"
" " D " "	"	10.000.—	"
po članih vseh oddelkov, torej A, B, C, D	"	17.000.—	"
po čl. vseh odd., torej A, B, C, D in A/I, B/I, C/I, D/I	"	34.000.—	"

Za vse člane je uvedeno dveletna karenčna (čakačna) doba, to se pravi, da se izplača po najmanj šestmesečnem članstvu četrtinska, po enem letu polovična in po dveh letih cela pripadajoča podpora.

Za to podporo plačajo prizadeti člani

oddelka A za vsak smrtni slučaj	Din	0-50	posmrtnine
" B " " " " " " "	"	1.—	"
" C " " " " " " "	"	2.—	"
" D " " " " " " "	"	5.—	"

Razen navedene posmrtnine plača vsak priglašene pri vstopu enkratno vpisne pristojbine, ki se ravna po pristopni starosti člana in znaša najmanj Din 18.— do največ Din 86.— in se lahko po potrebi poravnata tudi na obroke.

Ako želite Vašim bližnjim za slučaj smrti hitro in znatno pomoč, ne odlagajte s pristopom v to dobrotvorno društvo, ki se je ustanovilo po znani prislovi: „Danes tebi, jutri meni“ v blagor vsega prebivalstva Slovenije.

## „Pomagaj si sam in B g ti bo pomagal!“

Društveni fond je naložen pri sledečih mariborskih denarnih zavodih:

Ljubljanska kreditna banka, Spodnještajerska ljudska posojilnica, Zadržna gospodarska banka, Posojilnica, Mestna hranilnica in Poštna hranilnica v Ljubljani.

Stalni krajevni, pošteni in ugledni poverjeniki se sprejmejo za vsako občino, oz. župnijo Slovenije.

Zahtevajte še danes pristopno izjavo zastoj iz društvene pisarne v Mariboru, Aleksandrova cesta 45.

## „Eden za vse, vsi za enega!“